

Tėvynė

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
400 FIFTH AVENUE
NEW YORK, N.Y. 10018

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 34

New York, N.Y. -10001- 1971 m. Spalis-October 1 d.

64 metai

Gelbėti Čiurlionio paveikslus

Lietuvoje paskelbtas raštas-atsišaukimas dėl reikalo gelbėti M.K.Čiurlionio paveikslus nuo 1969 m. eksponuotus specialiam pastate-galerijoje Kaune. Atsišaukimą pasirašę teigia, jog kylanti grėsmė, kad Čiurlionio darbai pamažu išbluks. Jiems kenkia spalvų ir popieriaus, ant kurio jie nutapyti, kokybė. Daug kas jau nebeįsima...

Pasiūlyta: užfiksuoti dabartinę paveikslų buklę, padarant faksimilines kopijas. Be to, būtina kai kuriuos paveikslus konservuoti ir restauruoti.

Kadangi Lietuvoje nėra nei specialistų, nei įrengimų, tai pagalbos prašoma iš Sovietų

Sąjungos Kultūros ministerijos ir lietuvių meninių organizacijų. Pasiūlyta naudotis ir užsienio patyrimu.

Raštas, pirmiausia paskelbtas Maskvos savaitraštyje "Literaturnaja Gazeta", baigiamas žodžiais: "1975 metais sukaks šimtas metų, kai gimė dailininkas. Tegu jubiliejaus išvakarių netemdo baimė dėl jo paveikslų likimo". Pasirašė, galia Čiurlionio seserų - V.Čiurlionytės -Karužienės ir J.Čiurlionytės, dar - muz. E.Balsys, J.Kuzminskis, Dailininkų sąj. pirm. ir du rusai: Sovietų Sąj. Mokslų Akademijos narys koresp. A.Sidorovas ir literatas F.Kozinevis, (E.)

Dvi Kinijos Jungtinėse Tautose

Šioje Jungtinių Tautų sesijoje pagrindiniai du klausimai. Tai pirmiausia, naujo generacinio sekretoriaus rinkimai, nes U Thant griežtai pareiškė, jog savo vietoje nepasiliks. Yra keli kandidatai, bet kaip įprasta, naujas sekretorius gali būti išrinktas, tik tuo atveju, jeigu Sovietų Rusija prieš jį neprotuos. Tad šio klausimo išsprendimas nebus lengvas, jei vakarų valstybės pasiryžtų nedaryti didelių nuolaidų.

O svarbiausia, tai Kinijos

Brežnevo spaudimas i Jugoslavija

Kremliaus diktatoriaus Brežnevo lankymasis Jugoslavijoje, paskutinėje rugsėjo savaitėje, pasaulio spaudos buvo sekamas nepaprastai įtemptai.

Žinoma Brežnevo doktrina, kad Maskva turi teisę kištis į satelitines valstybes, jeigu kurioje nors jų atsiranda pavojus nukrypti nuo Kremliaus priimtų formų, kaip vidaus gyvenime, taip lygiai ir santykiuose su vakarų pasauliu. Mažesni satelitinės valstybės, kaip Lenkiją, Vengriją ir pagaliau Čekoslovakiją, taip tariant - "sutvarkytos". Ten jau niekas, bent šiuo metu, neišdrįs prieštarauti Maskvai. Liko dar dvi valstybės, Rumunija ir Jugoslavija, kurios bando eiti savitu keliu. Brežnevo kelionės tikslas ir buvo paveikti į maršalą Tito, kad jis pasidarytų nuolaidesnis. Bet jau pirmuos susitikimus maršalas Tito parbrėžė, jog santykiai tarp Rusijos ir Jugoslavijos turi būti paremti lygybės ir vieni kitų pagerbimo pagrindais. Bet Jugoslavija esanti neutrali.

klausimas. Amerika pagaliau pasisakė už komunistinės Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas. Bet čia pat pabrėžiama, kad ir nacionalistinė Kinija turi pasilikti savo vietoje. Sovietai bandys ją visiškai pašalinti. Kuo pasibaigs šie aštrūs ginčai, netrukus turės paaiškėti. Greitesnis klausimo išsprendimas priklausys nuo daugumos valstybių, kurios griežtai nepriširda nei prie vieno, nei prie kito bloko laikysenos.

Brežnevas iš savo pusės pabrėžė, jog nesant tokios doktrinos, kuri aprėžtų kitos valstybės suverenitetą. Bet jis neišlaikė linijos ir čia pat pridėjo, jog reikia atsižvelgti į esamas sąlygas ir Maskva privalanti saugoti socialistines valstybes, kad jose neatsirastų pavojaus pačiam socializmui. Žodžiu, Brežnevas parodė savo iltis, nors ir meiliai šypsojosi susitikdamas su Tito.

Lietuvoje 50,000 studentų

Mokslo metus pradėjo apie 4.500 aukštosios mokyklos dėstytojų, tačiau jų tarpe nemaža tokių, kurių kvalifikacijos - per žemos. Šiuo metu Lietuvoje yra 50.000 studentų ir daugiau kaip 500 studijuoja įvairiose Sovietų respublikose, kiti mokosi Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje. Vilniaus universitetas šiais metais pirmą

MIRĖ LIETUVOS GEN.KONSULAS
CHICAGOJE
DR. PETRAS DAUŽVARDIS

Dr. Petras Daužvardis

Baigiant spaudai ruošti šį numerį, gauta žinia, kad Chicagoje rugsėjo 26 d. mirė dr. P.Daužvardis. Jau anksčiau buvo žinių, kad jis sunkiai serga, tad ši žinia jau nebebuvo staigmena, bet vis tiek tai labai liūdna ir skaudi žinia. Vėlionis vienas iš mūsų diplomatinio korpuso narių, ilgiausia išbuvusių savo pareigose. Petras Daužvardis nežiūrėjo formaliai į savo tarnybą. Jis parodė ypatingo uolumo visokeriopai stiprindamas lietuvių veiklą Chicagoje. Jis neatsisakė dalyvauti kiekviename žymesniame susirinkime ar parengime, kur reikalui esant pasakydavo sveikinimo kalbą, į kurią įdėdavo daug nuoširdumo. Ne tik Chicagoje lietuviai, bet ir visa lietuvių visuomenė sutiko šią žinią su dideliu apgailėtavimu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

kartą priima studentus iš užsienio ir pirmiausia - užsienio lietuvius, kurie studijuoja filologiją.

Palyginus su sovietų respublikomis, pagal studentų skaičių dešimčiai tūkstančių gyventojų Lietuva užima šeštąją vietą - joje yra 180 studentų 10.000 gyventojų.

Lietuvos moksleiviai bei studentai vasaros metu varomi į darbus kolchozuose ar sovchozuose. Praėjusią vasarą daugiau 14.000 Lietuvos moksleivių ir studentų "organizuotai" talkininkavo kolchozuose, dirbo įvairiose stovyklose, kurios paprastai vadinamos "poilsio ir darbo" stovyklomis.

Nurodoma, kad didelė dalis studentų apsiriboja paviršutiniškomis žiniomis, jų daug nubyra žemesniuose kursuose. (E.)

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
(Except the Month of August)
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senais adresu ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Garbingas vardas reikalingas pagarbos

Artinasi Simo Kudirkos išdavimo metinės sukaktuvės. Nėra abejonių, jog visi pasaulį išblaškyti lietuviai vienoda pagarba minės šias reikšmingas sukaktuves. Reikia pripažinti, jog Simo Kudirkos vardas pastarųjų dešimtmečių bėgyje išsi-skiria, o tuo būdu yra šian-dien ir pasiliks ilgiems laikams vienas reikšmingiausių.

Tuo labiau, kad jis lieka be priekaištų, jis lieka taurus lietuvis, kuris pasiryžo siekti laisvės. Jis iš savo žygio pirmųjų valandų sulaukė skriaudų ir nukentėjo žiauriai. Jo žygis niekam, o niekam skriaudos negalėjo padaryti. Jisai pats ir kartu mes visi jaučiame, jog laisvės siekdamas jokiem įstatymam neprasižengė ir nieko pikto nepadarė.

* * * * *

O visu svarbiausia, tai jo asmens, jo būdo ir jo giliųjų nusistatymų tolydžio ryškėjantis taurumas, auga musu širdyse.

Jis ne pats sau tos laisvės siekė.. Jo žodžiai teisme patvirtina, kad jis suprato, jog atlieka kiekvienam lietuviui giliai suprantamą patriotinį žygį, kurs šiandien turi daug reikšmės ir neišblės metų bėgyje. Kaip ten bebūtų, kokius ypatingus išgyvenimus mums lietuviams skirtų likimas, Simo Kudirkos šuolis į laisvę pasiliks kilniu pavyzdžiu ir atsilieps kiekvieno tauraus lietuviu krūtinėje. Simas Kudirka mokėjo veikti, ne jo gi kaltė, kad viskas taip tragiškai pasibaigė, bet taip pat jis sugebėjo ir įprasinti savo žygį tvirtais ir aiškiais žodžiais, jam svetimo režimo teisme.

* * * * *

Simo Kudirkos vardas šiomis

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* CHICAGOS miesto leidžiamam žurnale suteikiamos informacijos apie Lietuvos Kultūros Balzeko muziejų ir rašoma apie jo veikla bei vykstančią jamė parodas.

* INŽ. M. AUKŠTUOLIS, laikraščių pranešimu, turi parašęs libreto operai "Senapolis" ir tariasi su kompozitoriais dėl muzikos.

* ANTANAS MARTINKUS gavo inžinieriaus diplomą elektronikoje, o Vytautas Sederavičius - architektūroje. Jie abu baigė Nebrasca universitetą.

* DAINAVOS ansamblis Chicagoje, rengiasi pastatyti pagal A. Kairio tekstą ir B. Budriūno muziką, operetę "Sidabrinė Diena".

* DARIUS IR GIRENO lituanistinėje mokykloje, Gage parko apylinkėje, Chicagoje, sudaromos klasės vaikams, visai nemokantiems lietuvių kalbos.

* C. A. GUŽAITIS, N. Auškalis ir S. Ančiulis, visi iš Chicago, Brighton apylinkės, gavo garbės pažymėjimus už tai, kad labai gražiai prižiūri savo namus.

* BIRUTĖ KEMŽAITĖ parašė romaną vardu "Sudiev, aš išeinu", kuriame vaizduojamas Lietuvos gyvenimas bolševikų ir nacių okupacijos metais.

BRAZILIJOS lietuvių jaunimo kongresas sulaukė visotino susidomėjimo. Šiam kongresui vadovauja dr. Jurgis Brazaitis.

GIEDRĖ MARIJA KAUKAITĖ Vilniuje įvykusiame M. Glinkos, rusų kompozitoriaus vardo konkurse operos dainininkams laimėjo pirmą vietą. Kaukaitė savo laiku baigė Vilniaus konservatoriją ir dainavo Milano La Scala.

dienomis plačiai vartojamas ir įvairiai linksnuojamas. Reikia mums visiems turėti galvoje, kad šis garbingas vardas yra reikalingas ir tinkamos pagarbos. Nederėtų šiuo vardu prisidengiant, taip tariant "daryti mažą biznį". Simas Kudirka priklauso visiems lygiai - lietuviams, jo nepasisavins nei vieni, nei kiti. Tad visi geros valios lietuviai, turintieji gerus norus, privalo vengti šį vardą naudoti neapdairiai, kad jis nebūtų nuvalkiojamas ir paskandintas kasdieniškuose rekaliukuose.

Mes neabejojame, kad panašių, kaip Simas Kudirka taurių lietuvių, laiko tekmeje surasime ir daugiau. Bet jis labiausiai būdingas šiems laikams ir branginkime jį.

TEVYNĖ 2

* ADELAIDĖS miesto festivaliui Australijoje, kviečiami - Lilija Šukytė, Stasys Baras, Prudencija Bičkienė, P. Armonas, o taip pat poetai Bernardas Brazdionis ir Antanas Gustaitis.

* ANATOLIJAUS KAIRIO, pasižymėjusio dramaturgo iniciatyva, rengiamas antras išėivijos teatro festivalis. Šiuo reikalu pirmas pasitarimas įvyko Chicagoje, Jaunimo Centre.

* LAIMA NAINYTĖ praeitais metais baigusi Chicagoje Loyolos universitete politinius mokslus, neapleidžia darbo Dariaus ir Girėno lituanistinėje mokykloje.

* LIETUVOS, Latvijos ir Estijos himnai vienoje plokštelėje gaunami pas platintojus po du dolerius.

* JURGINŲ paroda Chicagoje, virto gražia tradicija. Siemet Ford City Centre parodoje dalyvauja ir nemaža lietuvių. Tai nenuostabu, nes jurginai visada buvo lietuvių mėgiamiausi zolynai.

* VASARIO ŠEŠIOLIKTOS gimnazijos mokinių bendrabutis jau statomas ir tikimasi, jog statybos darbai galės būti baigti 1972 metais vasarą.

* AUSTRALIJOJE įvyko baltiečių krepšinio ir tinklinio varžybos. Krepšinyje pirmą vietą laimėjo latviai, antrą lietuviai. et jaunių komandų varžybose pirmą vietą laimėjo lietuviai.

PENNSYLVANIJOS UNIVERSITETO bibliotekoje yra žymiųjų lietuvių - Ernesto Galvanausko, Jurgio Savickio, M. Krupaviciaus Broniaus Balučio, Žemaitės, Fausto Kiršos, Antano Smetonos Aleksandro Stulginskio, o ypatingai daug Vinco Krėvės laišku ir biografinės medžiagos raštų.

OKUP. LIETUVOS gyventojai nelanko rusų teatro. "Tiesa" paskelbė, kad Jonavoje (17.000 gyventojų) atsilankius rusų Volodgos dramos teatrui, spektaklis neįvykęs, nes... salėje sėdėjo vos aštuoni žmonės. (E.)

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Pažymėtina plačia programa, visokeriopai patraukli Kanados Lietuvių Diena įvyksta Padėkos Dienos savaitgalyje, spalio 8, 9 ir 10 dienomis. Išvakarėse - bus sporto rungtynės ir jaunimui susipažinimo šokiai. Vieši pranešimai ir susitikimas su Kanados vyriausybės atstovais, toliau - tautinė paroda, tautinių šokių ansamblių pasirodymai. Šis parengimas daugiausia taikomas jaunimui. Pasistengta, kad iš toliau atvykusieji gautų nebrangia kaina nakvynes.

SLA organizatoriai kviečiami stiprinti kuopas naujais nariais

Greitai atsiliiepkite į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kuri dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. – Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

M. KLIMO GARBINGA SUKAKTIS

Labai dažnu atveju lietuviai veikėjai, kol gyvi, paliekami užmirštyje arba net ir sąmoningai ignoruojami. Tačiau po jų mirties pasipila gausūs nekrologai, sužymint gyvenimo detales, darbus, laimėjimus ir nuopelnus. Ar tik pomirtinis veikėjo įvertinimas yra tikslin-giausias, šiandien tenka gero-kai suabejoti. Todėl tebunie leista man čia atsiliiepti apie gyvą, sveiką ir energingą, deimantini amžių sulaukusi mūsų veikėją Miką Klimą.

Mikas Klimas yra gimęs rytų Lietuvoje, gražiame Zarasų krašte, Salako valsčiuje, Užusienio vnk. 1896 m. rugėjo 28 d. Taigi, ši mėnesi sueina jam 75 metai amžiaus. Kadangi smulki jo biografija yra tilpusi "Tėvynės" 32 nr. ir "Dirvos" 104 nr. 1966 metais, tai čia jos nekartosiu.

Malonu stebėti ir džiaugtis, kad iki šios dienos Mikas Klimas savo išore ir dvasinėmis nuotaikomis ne tik nerodo jokių nuovargio žymių, bet vis dirba nesustodamas, tarytum – koks jaunuolis. Dar maloniau, kad lietuviškoje dirvoje darbo nevengia ir maloniausia, kad pasiimtą darbą atlieka stropiai, sąžiningai ir pavyzdinai.

Mikas Klimas yra įsijungęs į šias lietuviškas organizacijas: Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, Amerikos Lietuvių Bendruomenę, Amerikos Lietuvių Tarybą, Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, Bendrąjį Amerikos Lietuvių Fondą (BALFA) kruopščiai ir aktyviai dirbdamas įvairiose pareigose. Tačiau, šiuo metu, esant geresnėms ir palankesnėms sąlygoms, jis daugiausia uolumo ir gal savotiško užsispyrimo parodo dirbdamas Susivienijimui, 5-to apskr. Valdyboje ir 3-čioje kuopoje Elizabeth, N.J. SLA 5-to apskričio spacialaus 1961 m. sausio 22 d. suvažiavimo metu, Centro patalpose, į kuri atsilankė ir SLA Sekretorius dr. M.J. Vinkas, pasidžiaugė, kad darbas suruošti SLA 52-ji Seimą atiteko Pentam apskričiai, kuris mūsų organizacijoje turi gerą vardą, kadangi jo ribose esančių kuopų veikėjai per pastaruosius vėjus sugebėjo naujų narių prirašyme pralenkti visus kitus apskričius. Jis paminėjo kai kuriuos veikėjus ir nurodė Miką Klimą, kuris mažame mieste pralenkė ir didelius lietuvių centrus ir prirašė

Mikas Klimas

daugiausia naujų narių. Sitaip įvertintas Mikas Klimas susilaukė didelio dėmesio SLA 52-ame Seime ir atitinkamai pagerbtas.

Pagaliau, tik už sklandų, sėkmingą darbą ir pastangas, kuo daugiau surinkti pinigų šalpos reikalingiems lietuviams M. Klimas BALFO 132 Skyriaus pirminkas Lindene, atsisveikinant su skyriumi, buvo išrinktas Garbės Pirmininku.

M. Klimas užtarnautais garbės titulai ar specialiais pagerbimais nėra užliūliuojamas. Atrodo net priešingai, nes darbo tempo, energijos ir ištvermės jis nepraranda. Susivienijime jis yra Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos narys ir kai po Centrinis organizatorius.

Pastarosios pareigos jam suteikė galimybę lankyti ir prirašinti narius visose SLA organizacijos kuopose. Kai kuopų organizatoriai laikosi pasyviai, nieko neprirašo ar tik pasitenkina vienu kitu prirašytu nariu, tai M. Klimas pastarojo vėjus metu yra prirašęs daugiau 50 naujų narių. Jo prirašytų narių yra Kanadoje, Chicagoje, Philadelphijoje, New Yorke, Brocktone, New Jersey ir kitur. M. Klimas, kad ir persikeles į Brocktoną, labai gražiai ir energingai reiškiasi SLA 3-čioje kuopoje Finansų Sekretoriaus ir kuopos organizatoriaus pareigose, kiekvieno vėjus proga prirašydamas naujų narių.

TEVYNĖ 3,

Akron, Ohio

198-354 SLA kp. turės susirinkimą spalio (October) 3 d., 2 val. popiet. Visi nariai dalyvaukite ir ateikite į susirinkimą.

Po susirinkimo bus užkandžių ir draugiškas pobūvis. Malonėkite atsivesti savo šeimyną ir draugus.

Nellie K. Lawrence

Hartford, Conn.

SLA 124 kuopos svarbus mėnesinis susirinkimas įvyks sekmdienį, spalio 10 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Klube, 227 Lawrence Str., Hartforde.

Visi kuopos nariai prašomi dalyvauti šiame susirinkime, nes bus renkami atstovai į SLA 4-to apskričio suvažiavimą.

Fin. Sekr. L. Kapeckas

SLA 4-TO APSKR. SUVAŽIAVIMAS, įvyks spalio 24 d., sekmdienį, Lietuvių Klube, 48 Green Street, Waterbury, Conn.

Pradžią 10 val. ryto.

Visos SLA 4-to apskričio kuopos (Connecticut valst.), prašomos prisiųsti savo atstovus. Jei kuri kuopa būtų negavus pakvietimo, malonėkite laikyti šį pranešimą oficialiu kvietimu ir dalyvauti suvažiavime.

Nuoširdžiai kviečiame atsilankyti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narius ir svečius.

L. Kapeckas

SLA 4-to apskr. sekr.

"ISKUSTVO" leidykla Maskvoje išleido knygą "Čiurlionis", su E. Mieželaičio ir A. Savicko straipsniais. (E.)

VILNIUJE rugsėjo 7 d., mirė Aleksandras Rudaitis, 42 m. amžiaus. Jis nuo 1953 m. dainavo tenoro partijas operos ir baleto teatre Vilniuje. (E.)

SLA 3-čios kuopos narių ir Valdybos vardu nuoširdžiai sveikinu solenizantą Miką Klimą, linkėdamas geros sveikatos, pastovios energijos, ilgiausių ir darbingiausių metų!

Sukaktuvinėkas su žmona Zosse pastoviai įsikūręs 146 Sawtell Ave., Brocktone, Mass. Jo dukterė Regina Slepėtienė ir sūnus Vytas su savo šeimomis gyvena Bricktown, N.J.

S. Vaičiūnas

SLA 3 kp. Pirm.

Lietuvių gydytojų suvažiavimas

Lietuvių gydytojų suvažiavimo proga, New Yorke išleistas trijų spalvų ženklelis, Lietuvos okupacijai paminėti.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
SUVAZIAVIMAS NEW YORKE

Rugsėjo 4-5 dienomis, įvykęs lietuvių gydytojų suvažiavimas praėjo išpuodingai. Gydytojai, priėmė keletą rezoliucijų. Pirmiausia pareikštas solidarumas ir užuojauta Lietuvoje kenčiantiems lietuviams rusų okupacinio režimo prislėgimė. Laisvojo pasaulio lietuvių gydytojai, taip pat išreiškė protestą dėl pastaraisiais metais sovietų naudojimo teroro tikslams psichitarinių ligoninių, kai sveiki žmonės prievarta talpinami į ligonines ir tuo būdu terorizuojami. Lietuviai gydytojai pabėgimo į laisvę nelaiko kokiū nors nusikaltimu, tad reiskia pasipiktinimą dėl bausmių, kurių sulaukė lietuvių patriotai, verždamiesi į laisvąjį pasaulį, kaip pav. Simas Kudirka Simokaičiai ir Brazinskai.

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KONGRESE New Yorke, dalyvavo 62 lietuvių gydytojai. Į naują centro valdybą su jos būstine Chicagoje, buvo išrinkti: pirm. dr. F. Kaunas, vicepirm. ninkai dr. G. Balukas, dr. J. Kriaučiūnas ir dr. A. Zotovas, sekr. dr. J. Šaulis; į garbės teismą - dr. V. Avizonis, dr. H. Brazaitis ir dr. B. Matulionis, į direktoriatą išrinkti: dr. J. Jankauskas, dr. A. Valadka (torontietis), dr. Z. Brinkys, dr. St. Ankudas, dr. O. Mironaitė, ir dr. V. Mileris.

TEVYNE 4

Sovietai puola Turkmenijos veikėjus

Turkmenija yra Rusijos pietuose. Ji yra Kaspijos jūros rytuose ir jos sienos sueina - su Iranu ir Afganistanu. Tenka manyti, kad Turkmenijos gyventojai atspatūs rusinimui ir palaiko savo tautines nuotaikas. Vietos spauda labiausiai puola musulmonų dvasininkus, kurie turi didelę įtaką plačiuose gyventojų sluoksniuose. Jų tai nėra tik antireliginė akcija, bet visa propagandos jėga, nukreipta prieš tautinius žmonių

poreiškius, galima spręsti iš to, kad tyčiojamasi iš senovės paminklų ir mauzoliejų. Taip pat pašiepiami Turkmenijos tautiniai karžygiai, kurie iki šio laiko buvo garbinami. Tie karžygiai esa tik feodalinių laikų palikuonis. Senovės paminklų restauravimas esąs atliekamas vienu tikslu - stiprinti musulmonų dvasininkų pozicijas. Tai primena ir pasisakymus dėl Lietuvoje istorinių paminklų palaikymo.

Vakarų Vokietijos užsienio politika

BRITŲ DĖMESYS
BONNOS UŽSIENIO POLITIKAI

Bonnos dabartinė užsienio politika, ypač ryšium su sovietų įkyriai peršamos Europos saugumo konferencijos sukviėtimu, į tos politikos galimus pavojus kreipia dėmesį ir britai. "East West Digest", žurnalas užsienio politikos klausimams Anglijoje, skyrė vedamąjį ir išsamia buv. Vyr. Sąjunginių dalynių Europoje, NATO vado, gen. Lyman L. Lemnitzerio paskaitos santrauką.

Žurnalas vedamajame, rašytame dar prieš Berlyno susitarimą, teigia, kad vokiečiai sovietams buvo padarę eilę nuolaidų ir viena iš pavojingiausių, tai leidimas vėl veikti Vokietijos komunistų partijai. Žurnalui atrodo nesuprantami - Brandto posūčiai, jo strategija ir vokiečių kairiųjų poli-

tikų džiaugsmas Ulbrichtui pasitraukus.

Gen Lemnitzer, buvęs NATO vadas, pasisakė klausimu - koks tos vak. vokiečių Rytų politikos poveikis Vakarų Sąjungai? Tai svarbu, nes toji "Ostpolitik" veikia ne tik NATO, bet ir JAV-bes bei visą laisvąjį pasaulį.

Lemnitzer primena, kad "Ostpolitik", tai nebūtinai paties Brandto politikos padaras. Tokią kryptį vykdė ir kitos Vak. Vokietijos vyriausybės.

Bonnos vyriausybė įsitikinusi turinti naudoti jai naująją politikos kryptį vykdam. Brandt pripažinęs pokarinę Vokietijos padalinimą, atsisakydamas vokiečių sričių Rytuose, tikisi - sušvelnėsiant santykiams tarp abiejų Vokietijų. Be to, jis mano, kad atsiranda galimybės naujoms sutartims su kitais Rytų Europos kraštais.

105 Sovietų, Rusijos šnipai išvaromi iš Anglijos

Rodos, čia pirmas atsitiki - mas, kada Anglijos valdžia buvo priversta išvaryti iš savo krašto net 105 sovietų asmenis kurie turėjo diplomatinę statusą ir negalėjo būti pasodinti į vietos kalėjimą už šnipinėjimą. Reikalas kiek miglotas nes anglai sakosi, jog apie šį nepaprastai išplėstą šnipinėjimo tinklą, pirmiausia patyrė nuo sovietų aukšto šnipo, kuris perėjo pas anglus ir viską išaiškino. Tačiau šio asmens vardas tuo tarpu nepaskelbtas. Bet esmėje 105 sovietų diplomatinė artimiausiu laiku apleisti Anglijos teritoriją. Į pirmus šiuo reikalu anglų padarytus žygius rusai visai nereagavo. Bet kada ši žinia pasklido pasaulyje - Maskva nepaprastai įsiuto. Maskvos pareiškimuose kalbama, kad 105 diplomatų išvarymas grąso didelėmis pasekmėmis ir santykiu sutrikimu. Nors aiškiai nesakoma, kokių priemonių Maskva rengiasi griebtis, bet jos tonas nepaprastai griežtas. Sovietai pakartotinai reikalauja atšaukti įsakymą, kad visi kaltinamieji šnipinėjimu turi pasišalinti iš Anglijos.

Tuo tarpu Anglijos užsienio reikalų ministerija atsisako patenkinti sovietų reikalavimus ir esanti pasirengusi tinkamai sutikti bet kokius rusų

žygius. Atsakingas asmuo užsienio reikalų ministerijoje pabrėžė, jog 105 sovietų šnipų pašalinimas tebėra galioje. Sovietų pareiškime Maskvoje, Anglijos ambasadoriui John Killick sakoma, kad čia esanti anglų "intelligence" akcija prieš Sovietų Rusiją. Anglai iš savo pusės aiškina, kad tokia sovietų šnipų plati veikla sudaro pavojų Anglijos saugumui.

Miss Lithuania of N. England. Bostono lietuvių radio Minkų vadovaujamos programos piknike išrinkta Miss Lithuania of N.E. Kristina Tautkus. Vaizde pirmoje eilėje kairėje Kristina Tautkus, greta Mrs. Louise Day Hicks, kuri kandidatuoja į mayorus. Antroje eilėje SLA vice-prezidentas Aleksandras Chaplikas ir Steponas Minkus radio programos vedėjas.

Pirmas Pasaulinis karas Lietuvoje

Rugpiūčio 1 d. sueina penkiasdešimt metų, kai prasidėjo pirmasis pasaulinis karas.

1914-1918 m. buvo kariaujama Europoje, Azijoje ir Afrikoje keturių milijonų kvadratinų kilometrų plote ir visuose vandenynuose. Šiame kare dalyvavo 33 valstybės su 1,5 milijardo gyventojų. Buvo mobilizuota 73 ir pusė milijono vyrų. Iš jų 10 milijonų žuvo ir du kar tiek, buvo sužeista. Per 4 metus ir 4 mėnesius paskandinta 500 karo laivų, 1000 pagalbinių ir 6000 prekybinių laivų. Vien tiesioginės karo išlaidos, apskaičiuojamos 208 milijonais dolerių. Be to, sunaikinta šimtai miestų ir daugybė kitų gyvenviečių. Pirmajame pasauliniame kare žuvo žmonių bei padaryta materialinių nuostolių tiek, kiek per visus iki tol buvusius karus 125 metų laikotarpiu.

Karas prasidėjo netrukus po atentato Sarajeve. Cia 1914 m. birželio 28 d. serbų gimnazistas G. Principas nušovė Austro-Vengrijos sosto įpėdinį. Šūviai Sarajeve tebuvo dingstis, proga pradėti karą, kuriems dvi valstybinių stovyklų šaltai ir apgalvotai rengėsi. Ypač karingai buvo nusiteikusi Vokietija. Kaizeris Vilhelmas tada pareiškė: "Dabar arba niekad". Mat, tuo metu jėgų santykis buvo susiklostęs Vokietijos ir jos sąjungininkės Austro-Vengrijos (prie jų dėjosi dar Bulgarija ir Turkija) naudai, o vėliau jis galėjo pakrypti Antantės (Anglijos-Prancuzijos-Rusijos) pusėn. Berlyną drąsino dviprasmiška Londono laikysena. Vokiečiams susidarė išpūdis, kad Anglija, bent ilgesnį laiką, pasiliks nuošalyje, ir jie suspės žaibiškais smūgiais parblokti pirmiausia Prancuziją, paskui Rusiją, o vėliau ir pačią Angliją privers atiduoti vokiečiams turtingas kolonijas.

Ir kitos šiame kare dalyvausios valstybės turėjo grobiškių tikslų. Taigi, pirmasis pasaulinis karas buvo grynai groboniškas.

Prasidėjo jis tokiu būdu.

Savo agresyvios partnerės skatinama, Austro-Vengrija liepos 28 d. užpuole Serbiją, gerai žinodama, kad pagal susitarimą, ją gins Rusija. Caras liepos 31 d. pasirašė mobilizacijos įsakymą ir tuoj gavo Vokietijos ultimatumą. Berlynas taktiniais sumetimais paskelbė karą ne Prancuzijai, bet Rusijai (rugpiūčio 1 d.) - tai ir laikoma antrojo pasaulinio karo pradžia. Vokietija tuo būdu siekė suklaidinti pasaulį. Mat, ji skelbėsi kovojanti su nepopuliariu carizmu. Be to, Vokietija žinojo, kad Prancuzija - tuojau stos Rusijos pusėn ir - tada vokiečių armija, kaip buvo gen. Slyfeno plano numatyta, galės smogti pirmiausia Prancuzijai. Pastaroji irgi vengė

atsakomybės, ir karą jai turėjo skelbti Vokietija. Tą pačią dieną Anglija pareikalavo, kad Vokietija nepažeistu Belgijos neutraliteto ir, negavusi teigiamo atsakymo, vakare paskelbė karą Vokietijai. Palaipsniui į karą pradėjo įsitraukti ir kitos valstybės.

Rytų frontas 1914 m.

Svarbiausi šiame kare buvo du frontai: Vakarų ir Rytų. Pastarame jau pirmąją karo dieną atsidarė Lietuva.

Vienas vokiečių tikslų buvo užgrobti Pabaltijį. Lietuva - pirmoji turėjo būti įjungta į reichą.

Vokiečių kariuomenei sulaužius Belgijos neutralitetą, ir jau rugpiūčio pirmoje pusėje smarkiai veržiantis dešiniuju sparnu į vakarus, sąjungininkai pareikalavo iš caro nedelsiant pulti Rytprūsius. Tam reikėjo atlikti nenumatytus kariuomenės perkėlimus, be to, ir mobilizacija dar nebuvo baigta. Nepaisant to, pilnai nesuteiktosios rusų armijos rugpiūčio 17 d. išiveržė į Rytprūsius. Poros dienų vienas vokiečių korpusas buvo sumuštas ties Stalupėnais, vėliau laimėtas kruvinas mūšis ties Gumbine. Vokiečiai traukėsi, ir tik rusų 1-sios armijos vado Renenkampf nesugebėjimas išnaudoti situaciją išgelbejo juos nuo dar didesnio pralaimėjimo. Tuo tarpu Samsonovo vadovaujama 2-ji rusų armija puolė į vakarus nuo Mōzūrų ežerų. Vokiečių vadovybė jau buvo beįsakanti saviems pasitraukti už Vislos, tačiau, pastebėjusi Renenkampfo nesugebėjimus ir pasyvumą, nutarė tuo pasinaudoti. Iš Vakarų fronto buvo permesti du kariuomenės korpusai ir raitelių divizija, paimitos prieš Renenkampfą stovėjusios divizijos ir visa tai mesta prieš Samsonovo armiją. Du jos korpusai buvo apsupti ir žymi jų dalis žuvo.

Netrukus, rugsėjo vidury, iš Rytprūsijų turėjo pasitraukti ir Renenkampfo armija. Vokiečiai išiveržė į Suvalkiją. Rusų armija Rytprūsijuose neteko ketvirtadalio milijono žmonių. Tokia buvo kaina, kuria padėta prancuzams ir anglams sustabdyti vokiečių veržimąsi vakaruose.

Lietuva karo ugnyje.

Pradėję rugsėjo mėnesį vežti iš Vakarų fronto pastiprinimus Vokiečiai ligi 1915 m. vasaros permetė į Rytų frontą 41 divizija. Sąjungininkams tai buvo labai žymus palengvinimas. Tačiau sustiprėjusios vokiečių armijos rytuose ėmė slinkti į priekį. Jos balandžio pabaigoj užėmė Žemaitiją, išiveržė ir į Kursą. Gavusi pastiprinimų, rusų kariuomenė gegužės 10 d. atsiėmė Šiaulius ir atstūmė vokiečius į Dubysos liniją. Liepos 14 d. vokiečiai pradėjo di-

deli puolimą Lietuvoje. Liepos 21 d. jie paėmė Šiaulius, 25 d. - Panevėžį. Rugpiūčio 8 d., jų sunkioji artilerija pradėjo apšaudyti Kauno fortus. Po devynias dienas trukusio apšaudymo jie paėmė smarkiai apgadintą II fortą, o rugpiūčio 18 d. - ir Kauno miestą.

Rugpiūčio pabaigoje ties Alytumi persikėlė per Nemuną, vokiečiai ėmė supti Vilnių, kurį paėmė 1915 m. rugsėjo 19 d.

Mūšių metu Lietuva gerokai nukentėjo, ypač tie miestai, ir gyvenvietės, kurios eidavo iš rankų į rankas. Sugriauti buvo Šiauliai, Kalvarija, sudeginti Šakiai ir eilė kitų miestų, nušluota daug kaimų. Dar daugiau nuostolių padarė okupantai. Jie kirto miškus, atimino grūdus, spaudė gyventojus sunkiomis revizicijomis, gaudė ir vežė į Vokietiją darbams vyrus, už menkiausią pasipriešinimą mušdavo, dažnai ir sušaudydavo. Krašte siautė epidemijos ir badas, ypatingai miestuose.

* KINIJOJ plinta gandai apie Mao Tse Tungo ligą ar net jo mirtį. Šiuos gandus sustiprino toji aplinkybė, kad buvo atšauktas metinis paradas komunistų pergalei atžymėti. Greta to, santykiai pasienyje su sovietais ypatingai pablogėjo. Kinijos kariuomenė esanti parengties padėtyje.

* PREZIDENTO NIXONO ir Japonijos imperatoriaus Hirohito, istorinis susitikimas Anchorage mieste, Aliaskoje, įvyko rugsėjo 26 d. Tai pirma Japonijos valdovo kelionė į užsienį. Šiuo susitikimu norima sušvelninti tarp abiejų valstybių pastaruoju metu atšalusius santykius.

* SIBIRE trūksta darbininkų - taip sakoma daugelio vietos imonių vedėjų pareiškimuose. Nors Sibire atlyginimai esą aukštesni, bet norinčių siaurėje gyventi vis tiek nedaug. Fabrikai ir dirbtuvės labiausia kenčia todėl, kad darbininkai nepastovūs. Kurie ten nuvyksta, ilgai nepasilieka. Todėl ir siūlomi projektai sudaryti organizaciją, kuri planingai parūpintų reikalingą skaičių darbininkų, Sibiro fabrikams ir dirbtuvėms. Tad atsiranda grėsmė, kad padidintas skaičius žmonių iš Europos, o tame tarpe ir iš Lietuvos, prievartos keliu busgabenamas į Sibirą. Tarp priežasčių, kurios priverčia darbininkus skubėti iš Sibiro, nurodoma pirmiausia gyvenamųjų namų stoka, o taip pat prasta mityba.

* DRUSKININKŲ specialistai K. Dineika ir G. Rimdeika, naudoja kai kurių ligų gydymo naują metodą - povandeninę mankštą. Mineralinio pašildyto vandens baseine gydomieji atlieka fizinius pratimus su trapecijomis bei kitokiais sportiniais įrankiais.

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Žinios apie cholesteroliną

Atkakti 94 metų amžiaus pacientė griežtai atsisako bet kokios dietos. Kas ryta ji su malonumu valgo kiaušiniene su kumpiu, kuris, kaip žinoma, turi labai daug cholesterolino. Tarytum tyčiodamasi, ji pamirko ir likusius riebalus duoną ir gardžiai ją suvalgo. Ji laiminga valgė ledus ir saldinius kartu su svečiais, atvykusiais pažymėti jos gimtadienio. Jeigu taip elgiasi 94 metų moteris, tai net labiausiai užsispyręs dietininkas turėtų sutikti, kad cholesterolinas ne taip jau trumpina aktyvų žmogaus gyvenimą. Kai kurie žmonės galėtų dargi pasakyti (ir ne be pagrindo!), jog tas pats cholesterolinas suteikė jai žvalumo ir pailgino amžių.

Praslinko beveik pusė šimtmečio nuo to laiko, kai gydytojai ėmė įtartinėti cholesteroliną esant slaptą žudiką, kuris dirba savo juodą darbą, užkimsdamas arterijas, einančias į smegenis, širdį ir kitus organus. Ką gi rodo faktai? Ar iš tiesų cholesterolinas yra žmogėdra?

Cholesterolinas paprastai laikomas sudėtinga chemine medžiaga, artima riebalams, nors mokslininkai dabar jį priskiria prie sunkių organinių alkoholių. Jo yra daugelyje maisto produktų, ypač gyvulinės kilmės riebaluose. Kumpis, lašiniai, sviestas, jautienos lajus turi daug cholesterolino. Žuvelyje, vaisiuose, daržovėse, jo yra labai mažai. Įvairūs cholesterolino kiekiai randami žmogaus kraujyje. Štai čia ir iškyla problema, nes kartais cholesterolinas tampa potencialiu žudiku.

Tačiau cholesterolinas - ne vintelė kraujyje randama riebalinė medžiaga. Jame taip pat yra trigliceridų: beta-lipoproteinų, prebeta-lipoproteinų, galimas daiktas, ir kitų, kurie dar nenustatyti. Iš jų visų cholesteroliną lengviausia nustatyti ir išmatuoti. Juk žmogus pamesto laikrodžio ima ieškoti po šviestuvu vien dėl to, kad ten yra šviesiau....

Cholesterolinas ir kitos kraujyje esančios riebalinės medžiagos vadinamos serumo lipidais, o nenormalus šių medžiagų kiekio padidėjimas vadinamas pirmine hiperlipidemija. Žodis "pirminė" pavartotas, norint parodyti esminį skirtumą nuo to kiekio vidurkio, nes kiekvienas iš mūsų turi kažkokias "antrines" šių medžiagų reikšmes, pasireiškiančias kraujyje

po valgio, ypač po riebaus valgio. Žmogus, sergąs pirmine hiperlipidemija, turi per daug riebalų kraujyje, net kai tas kraujas tiriamas anksti rytą, dar nepavalgius.

Dabar tyrimai, kuriais norima nustatyti tik cholesteroliną, pasidarė ypač sudėtingi, nes daugelis gydytojų jaučia, jog yra penkios kraujo lipidų klasės. Idealiu atveju kiekviena tų klasių turėtų būti tiriamas skyriumi ir kiekvienu atveju turėtų būti skiriama specialji dieta. Taigi yra ne viena mažai cholesterolino turinti dieta, bet penkios. Tačiau šią koncepciją reikia tobulinti.

Svarbiausia tai, kad cholesterolinas - ne nuodai ar kažkokia svetimmedžiaga (kaip arsenas ar švinas) mūsų kraujyje. Cholesterolinas yra svarbi organizmo sudėtinė dalis, ir jo sadara atsispindi kai kuriuose sudėtinguose vitaminuose, kurie yra itin svarbus gyvybei ir

Cicero, III.

SLA 301 KUOPA

Mieli mano nariai, turėkite mintyje, kas mūsų susirinkimais bus kas pirmą trečiadienį kiekvieno mėnesio, Liberty svetainėje, 14th St. ir 49th Ct. Jau atėjo ruduo, tad susirinkimai privalomi ir tiems, kas sumokėjo savo duokles. Prašome atsivesti savo draugą, kaimyną, nes SLA gali įstoti visi, vyrai ir moterys, iki 70 m., jaunuoliai - nuo gimimo iki 16 metų, po to jie pereina į suaugusiųjų skyrių. SLA turi apdraudas įvairių skyrių, nuo vieno šimto iki dešimties tūkstančių dolerių, gyvas būdamas, gali pinigais ir atsiimti. Aišku, čia viską sunku išgvildinti, geriausia klauskite vietos kuopos sekretorių-organizatorių, jų yra visur, bet geriausia kreiptis centran: 307 West 30th st. New York, NY. SLA nariai gauna "Tėvynę". Tai organas kuriame išdėstomi įvairūs SLA reikalai yra ir anglų kalba skyrius, tai čia augusiems.

Kaip miela patirti, kad kitų kolonijų kuopos veikia, o vienok mūsų sostinė Chicaga, su priemiesčiais, tikrai pasnūdusi. Taip negerai. Rudens metu subruskime, jaunieji judinkite senius arba senieji parodykite savo praeities energiją. Man žinoma yra senieji laikai, o tai buvo smagu. Dainos, subuvimai,

sveikatai. Siekdamas išlaikyti gyvybei reikalingą cholesterolino kiekį, organizmas sukūrė labai sudėtingą apsaugos sistemą kurios sudėtingumas tik dabar pradedamas suvokti.

Anot Texas universiteto dr. J. M. Dietschy ir dr. J. D. Wilson: "Žinduolių cholesterolino sintezę, absorbciją ir destrukciją kontroliuoja sudėtingas mechanizmas, kurio pagrindiniai tarpininkai yra pats cholesterolinas ir tulžies rūgštys".

Organizmas turi mažiausiai du cholesterolino šaltinius: jis gamina cholesteroliną iš maisto, ir pats gamina arba sintetina cholesteroliną iš paprastesnių maisto sudėtinųjų dalių. Vadinasi, organizmas pats gali pasigaminti tiek cholesterolino, kiek jam "reikia", net tuo atveju, kai maisto produktai cholesterolino visai neturi.

Nors apie žmones turima daug mažiau duomenų, negu apie žinduolius, reikia manyti, jog didelio skirtumo tarp tų panašių organizmų nėra. Pavyzdžiui, mažos beždžionės 97% viso cholesterolino pasigamina iš dviejų audinių: kepenų ir žarnyno. Dar vieną procentą pagamina oda. Tam organizmas panaudoja paprastus acetatus, iš kurių, veikiant fermentams, pamazu susidaro didžiulės cholesterolino molekulės.

(Pabaiga kitame numeryje)

dabar liko tik prisiminimas.

Nors dar toli SLA seimas, bet jau laikas pradėti ruošti kelionės kapitalą, o ta kelionė, tai ne taip arti. Gražiojoje Floridoje aš dar nebuvau, tai seimo proga gal ir teks ją aplankyti.

K.P. Deveikis

ŽYMIAM MOKSLININKUI, geografiui, prof. dr. Kazimierui Bieliukui okup. Lietuvoje, š.m. rugpiučio 26 d. sulaukus 70 m. amžiaus, apie sukaktį - terašė tik vienas kitas laikraštis ir nebuvo jokio minėjimo.

Mokslininkas laikomas Lietuvos ežerų žinovu. Jis yra paskelbęs netoli šimto mokslo darbų, šalia kitų - "Ežerotyros pagrindai". K. Bieliuko pastangomis sistematingai išleidžiamas "Geografijos Metraštis". (E.)

KRAŠTOTYRININKE Mikalina Glemžaitė sulaukė 80 m. gyvenimo sukakties. Ji daug dirbo, rinkdama liaudies audeklus ir ruošdama spaudai lietuvių liaudies meno albumus. (E.)

"VELNIAI" TURI PASISEKIMO

Lietuvoje antrą kartą išleistas albumas "Velniai" - su da. A. Žmuidzinavičiaus kolekcijos 100 velnių reprodukcijomis. Albumo išleista 40.000 egz., ir tekstas paskelbtas be lietuvių dar rusų, anglų ir vokiečių kalbomis. (E.)

TĖVYNĖ 6

Lithuanian Scouts trip to Europe

There were 225 people on our tour to Europe. All were Lithuanian Scouts from either Canada or the U.S.A., many of whom are SLA members.

Our chartered plane left from Toronto, Canada, on July 9.

Our first stop-over in Europe was England. We stayed at the Royal Holloway College, which was about an hour and a half's ride to London. We got there Saturday morning. Saturday evening we were driven to London to see Canada's Lithuanian folk dance group "Gintaras" perform for the local Lithuanians. Sunday morning we were taken on a tour of London. There we saw Windsor Castle (we were in time for the changing of the guards), The Tower of London, as well as other attractive sights. London is old and grey, though a great many of the old houses are decorated with windowboxes of blooming flowers. London's many bridges over the Thames river add interest to the city, since the bridges are varied in appearance.

The strangest thing for me about London was that cars ride on the left side of the road. This made many of us feel nervous, because, while riding, we felt as if our buses would collide with a car, coming from the opposite direction.

We left London for France on the following Monday. We traveled all day, from train to boat and again to train, till we reached Paris in time for dinner. Paris is absolutely beautiful. From our hotel balcony, we saw the Eiffel Tower and the city's roof-tops, all colorful and attractive.

While touring the city by bus, we saw the Versailles gardens, the Eiffel Tower, Montmartree, Notre Dame de Paris, Napoleon's Tomb and the L'Arc de Triomphe.

Our most fortunate incident, was getting lost while going shopping in our free time. It was the only time we could go inside Notre Dame cathedral because on the tour, we could ride around it, since time would not let us do otherwise.

From Paris we traveled by bus to Switzerland. We stayed at Montreaux, a summer-winter resort near Geneva. Switzerland turned out to be everybody's favorite stop. Our hotel was surrounded from three sides by mountains, while directly in front, was Lake Geneva. Across the lake, we could see more mountains, which at first, we mistook for clouds.

During the time we spent at Montreaux, we visited Geneva. We drove to the city by bus and returned by boat, across Lake Geneva. Geneva is a beautiful city as Montreaux a resort. Even in the shopping district, the city is relatively quiet,

and immaculately clean. While in Switzerland, all those on the tour bought two things - lots of watches and lots of chocolate.

When it was time, I was reluctant to leave Switzerland, and I soon found I had company. No one else on the tour wanted to leave either...

We started up the Alps by bus early in the morning. The roads were narrow and winding, and at times, very uncomfortable. The trip through the mountains proved interesting. In places - there were deep green forests, while not too far off, - were large patches of snow. Here and there were isolated cottages. We traveled all day, stopping from one city to another, just to eat.

We ate diner in Torino, Italy, slept in Milan, and had lunch in Verona. Of the three places Verona was the most pleasant. It's a clean and quiet city. What attracted my friends and me most, were the leather goods (shoes, handbags, ect..) sold there.

From Verona we proceeded to Venice. Venice is a very different kind of city. The streets are wide enough only to have four people walk abreast, and of course, there are the canals and bridges. My first impression was that this was a toy city, in which we could'nt possibly get lost. But of course, we did. The nicest thing about Venice, in my opinion, was St. Mark's Square at night.

After spending two days in Venice, we headed for Innsbruck, Austria.

Austria seemed so much like Germany to me, that I didn't even realize when we actually were in Germany.

We really didn't see much of Germany, because our week there was spent camping in the woods near Schwetzingen, a small town near Heidelberg. One day though, we took a trip up the Rhine, on which we stopped at one of the little wine producing towns. On another occasion, we went to Heidelberg. To me, Heidelberg was a surprise, because most of the people seemed to be American tourists or students.

Our homebound plane was supposed to take off from Luxembourg and so we were not expected to be there for more than a couple of hours. But since there were delays, we spent more than a day there, before we could leave.

When we finally took off for Canada (we were to return to Toronto), we were relieved and exhausted. Then things seemed to go wrong. First, because of some complications, our plane couldn't land in England to refuel, and so had to land in Iceland (well-named, because it was really cold there).

TÉVYNĖ 7

/ Toronto airport would not let the plane land after 11:00 PM, so that the plane had to land at Niagara Falls, at a commercial airstrip. From there, I and several other took a taxi to Buffalo airport. There we waited from 3:00 to 8:00 AM, until we could board a plane to New York. After all the delays, it was hard to believe, that I was actually bound for home.

Aldona Kidolis

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Rugsėjo 25, 1971

MAGDĖ RAGUTIENĖ, 82 kp. Pana, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 6, 1920 m., mirė rugsėjo 5, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės sūnui Kalikstui Ragučiui.

PRANAS ZELIONIS, 104 kp. Pittsburgh, Pa., gimes Pittsburgh, Pa. Prie SLA prisirašė kovo 1, 1939 m., mirė birželio 21, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio giminaiti, Anna Zelonis.

JOSEPHINE M. SWABOSKI, 116 kp. Swoyersville, Pa., gimusi Swoyersville, Pa. Prie SLA prisirašė gruodžio 6, 1936 m., mirė liepos 28, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės dukters, Anna Marie Swaboski, globėjui, George Potera.

PETRAS BALTRUKONIS, 124 kp., Hartford, Conn., gimes Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 1, 1949 m., mirė birželio 30, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Monika Baltelukonis.

MIKOLAS MIKAS, 177 kp., Milwaukee, Wis., gimes Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 31, 1932 m., mirė rugpiūčio 31 d., 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Hanna Mikas.

Viso.....\$ 2,000.00
Nuo pradžios šių metų
viso.....\$ 86,859.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

Rugsėjo 25, 1971

J. Kraužlis, 1 kp., Edwardsville, Pa., už 12 sav.

J. Aimutis, 38 kp., Brooklyn, NY, už 12 sav.

J. Kalpokas, 50 kp., Binghamton, NY, už 6 sav. 4 d.

Z. Pulianauskas, 72 kp., Hamilton, Ont, Canada, už 9 sav. 3 d.

J. Kaulinas, 238 kp., Chicago Ill., už 11 sav. 6 d.

A. Mikšys, 260 kp., Chicago, Ill., už 11 sav. 6 d.

Viso.....\$ 422.59
Nuo pradžios šių metų
viso.....\$ 11,620.24

* **ASTRA IR ALFREDAS ŠALČIAI**, buvusieji Vasario Sešioliktos gimnazijos auklėtiniai, Chicagoje turėjo pramoginės muzikos koncertą. Jie gimė Kėdainiuose bet kartu su tėvais persikėlė į Vokietiją ir ten pasiliko. Besimokydami gimnazijoje, jie dainuodavo lietuviškai ir vokiškai. Vokiečiai pastebėjo jų labai gražius balsus ir paskatino mokytis dainavimo. Jie jau turi išleidę savo plokšteles, ir dainuoja lietuviams ir vokiečiams su dideliu pasisekimu.

* **DR. ALDONA ŠLIUPAITĖ**, dr. Milda Budrienė ir dr. Jonas Bačiulis lietuvių gydytojų suvažiavime New Yorke, už nuopelnus lietuvių kultūrai paskelbti šitos draugijos garbės nariais.

* **PRANO BALTUONIO** skulptūros paroda spalio 2 ir 3 dienomis, įvyksta Hartford, Conn. Jo darbai, panaudojant medžių šaknis ir šakas, daro į publiką žymų įspūdį.

DICK BUTKUS, Chicago "Bears" futbolo komandos žaidėjas, tiek pasižymėjo, kad buvo aprašytas "Chicago Tribune" dienraštyje.

* **BOSTONO** lietuvių vyrų sekstetas, kuriam vadovauja Julius Gaidelis, spalio 16 d. Lietuvių Piliečių salėje turės koncertą.

* **JADVYGOS MATULAITIENĖS** tautinių šokių ansamblis, dalyvaujdamas rugsėjo 18 d. New Yorko Central Parke tautų festivalyje, pašoko septynis šokius - Šustą, Gyvatarą, Mikitą, Oželį, Ketvirtainį, Kepurinę ir Subatėlę.

"AMERIKOS LIETUVIŲ VARYBA"

Norintieji knygą įsigyti ar ją platinti, prašomi kreiptis adresu: ALT Centro Valdyba, 2606 West 63rd Str., Chicago Ill. 60629, tel. 778-6900.

KOTRYNAI JONUŠKAITEI

mirus, jos seserį Vincę Jonuškaitę-Leskaitienę, nuoširdžiai užjaučia

SLA 99-toji Moterų Kuopa

SLA 3 kp. dr. kvotėjui,

DR. ST. PETRAUSKUI,

Jo tėvui Jonui Petrauskui paverggtoje Lietuvoje mirus, gilia užuojautą reiškia

Kuopos Valdyba ir Nariai

* **NATALIJOS JASIUKYNAITĖS** meno paroda, primename, įvyks š. m. spalio 7 d., 16 East Tenth Street, New Yorke.

* **DAINININKĖS** Stasės Klimaitės-Pautienienės lietuvių kompozitorių sukurtų 14 dainų plokštelė išleido Chicagoje Jonas Karvelis. Akomponavo Aleksandras Kučiūnas.

* **ANTRAJAM** Pasaulio Lietuvių Jaunimo suvažiavimui iš anksto rengiamasi. Organizacinis darbus atlieka Romas Sukadolskis, Vitalija Rūbūtė, Juratė Jašarytė, Juozas Gaila, Nijolė Šlapelytė, Povilas Žumbakis ir visa eilė kitų jaunų veikėjų.

* **ANTANO VAIČIULAIČIO** knygą - "Mūsų mažoji sesuo" į flamandų kalbą išvertė Zenta Tenisonaitė-Hellesmans, kuri gyvena Belgijoje.

* **PETRO GRIGORENKO**, generolo ir kovotojo dėl teisės laisvai spręsti ir vertinti gyvenimo reiškinius, žmona Zinaida kreipiasi į vakarų pasaulio žmones savo atsisaukime sakydama: Padėkite man išgelbėti mano vyrą ir visus kitus, kurie panašiai kaip ir jis, kenčia persekiojimus dėl savo įsitikinimų.

* **WASHINGTONO** sveikatos priežiūros įstaigos susirūpinusios tuo, kad gyventojai nepasinaudoja priemonėmis kovai su infekcinėmis arba užkrečiamomis ligomis. Tarp kitko, nepasinaudoja skiepais, kurie žmones apsaugotų nuo jų.

* **PRINCAS PHILIP**, Anglijos karalienės Elzbietos Antrosios vyras, tris dienas svečiavosi Vengrijoje. Tai retas atsitikimas, kad Anglijos karališkosios šeimos narys nusprendė aplankyti komunistų valdomą kraštą.

* **LOS ANGELES**, Cal. lituanistinė mokykla pradėjo naujus mokslo metus. Pirmą dieną atvyko 100 mokinių, o tėvų susirinkime dalyvavo 60 asmenų. Šioje mokykloje pirmą kartą turėjo būti suorganizuota klasė vaikūčiams, kurie jau nekalba lietuviškai.

VILNIUJE išleista Žemaitės raštų knyga "Prie užvertos langinės" (tiražas - 30.000 egz., 494 psl.). Įdėti apsakymai: "Marti", "Topylis", Petras Kurmelis", "Kelionė į Sidlavą" ir kt. (E.)

CURRICULUM VITAE, Anatolijaus Kairio dviejų veiksmų komiška tragedija anglų kalba. Išleido "Lietuvių Dienos" Hollywoode. Iš lietuvių kalbos vertė A. Milukas, 88 psl.

* **SANTA MONICOS** lietuvių klubas Miramar salėje rengia rudens balių spalio 10 dieną.

DIRVA

TAUTINIS
MINTIS
LAIKRAŠTIS
Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44102

Gausiai iliustruotas laikraštis, eina 2 kartu į savaitę Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams - \$18.00, pusel metų - \$7.00
Susipažinimui - 2 savaites siunčiame nemokamai

—Lėkdžia—

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Rūdos Draugija, Vilniaus

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didžiąjje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestiuose metams - \$20.00, pusel metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusel metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusel metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusel metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gaunite, jei pasiūlysite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-ius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533-W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Tel. 296-2244

SHALINS

(SHALINSKAI)

Funeral Home

84-08 Janssen Ave.
prie Fordo P way stonca
WOODHAVEN, N.Y. 11620

Garbina / aprašai /
išduvė /
Koplyčios /
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS JR
J. B. SHALINS